

11 BIERUŃ STARY - (O. ZIEMI PSZCZYŃSKIEJ) - ID. 1902

Najważniejsze cechy lokalnych form urbanistyki i architektury:

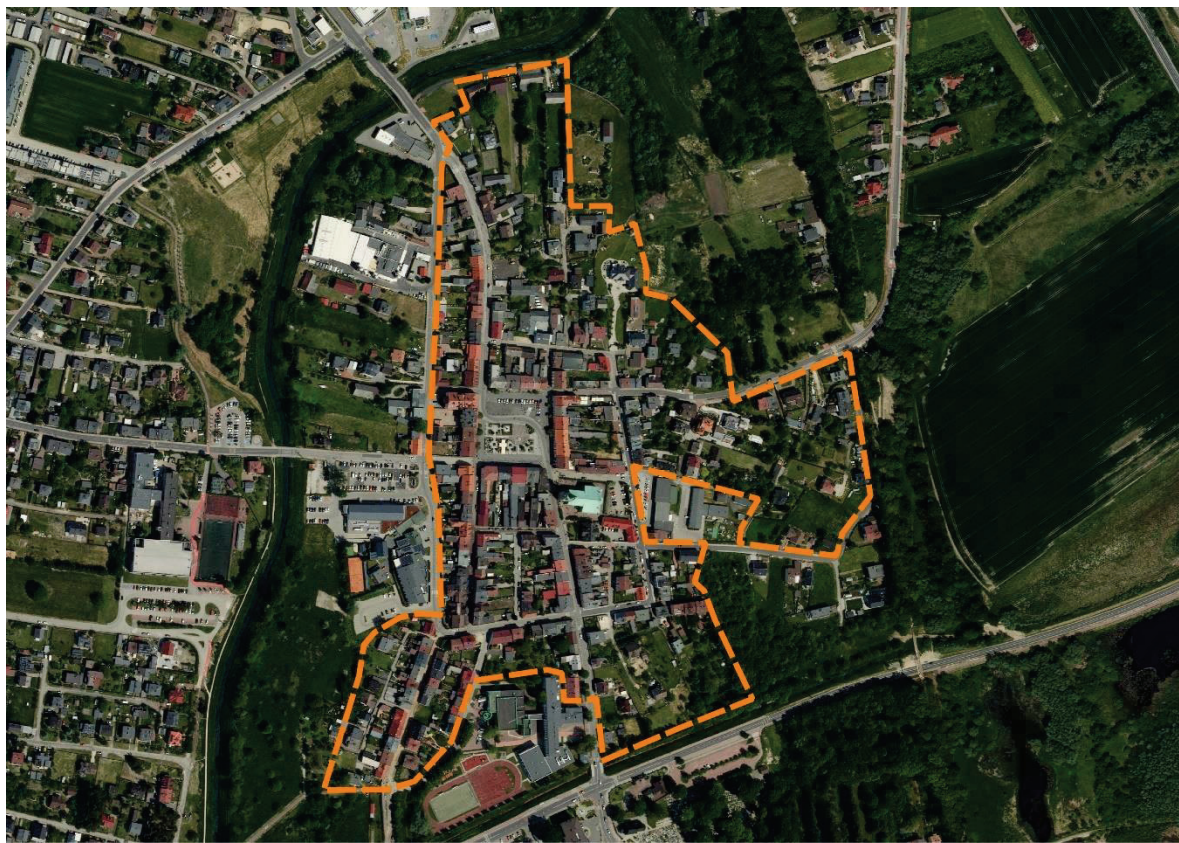
- stare miasto na planie czworokątnym (trapezowym), o jednorodnej zabudowie mieszkalno-usługowej wzdłuż kameralnych uliczek i w pierzejach rynku,
- domy tynkowane z dekoracjami tynkarskimi, dachy dwu i wielospadowe, kryte dachówką i blachą.

1	NAZWA LFA			BIERUŃ STARY – Stare Miasto	
2	LOKALIZACJA			obszar Ziemi Pszczyńskiej, dzielnica miasta Bierunia w powiecie bieruńsko-lędzińskim, zabytkowy układ urbanistyczny (wpis do rejestru nr A 731/66), Obszar Staromiejski w Bieruniu jest parkiem kulturowym od 2016 r., czworoboczny rynek z ulicami wybiegającymi z narożników, kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja Apostoła (1776 r., przebudowany w poł. XIX. w.)	
3	KATEGORIA	funkcja		mieszkalno - usługowa	
		rodzaj		zabudowa miejska	
		spójność obszarowa		jednorodny, zabytkowy zespół urbanistyczno – architektoniczny	
4	CECHY CHARAKTERYSTYCZNE			PARAMETRY	
5	układ zabudowy, w tym linia zabudowy			zabudowa w pierzejach Rynku i wzdłuż ulic	
6	forma budynków	gabaryty obiektów	wysokość zabudowy	1 (w najstarszej części zabudowy) - do 3 kondygnacji, wys. 6 – 12 m	
			proporcja, kształt bryły	ciągi zabudowy w układzie kalenicowym z dachami dwuspadowymi	
			wysokość górnej krawędzi elewacji frontowej, proporcje pomiędzy wysokością ściany (jej gzymsu lub attyki) a wysokością dachu	3 – 10 m, 1:0,3 do 1:1,0	
			geometria dachu (kąt nachylenia i układ połaci dachowych)	dachy dwuspadowe i wielospadowe o kącie nachylenia 15 – 45 %, w części dachów lukarny („wole oczka”), jako późniejsze formy facjatki	
			poziom posadowienia parteru	0,2 – 0,7 m	
			procent przeszklenia elewacji	30 – 40 %	
7	charakterystyczne elementy konstrukcyjne i zdobnicze			budynki murowane, tynkowane, dachy o konstrukcji drewnianej, dekoracje tynkarskie – gzymsy, opaski okien i drzwi, detal historyzujący – neostylowy	
8	stosowane materiały wykończeniowe			tynki malowane, pokrycie dachów: pierwotnie - dachówka ceramiczna, wtórnie -blacha, papa	
9			kolorystyka	ściany jasne, kolory pastelowe - odcienie żółci, ugru, jasno – szare	

	charakterystyczne cechy elewacji budynków, w tym	cechy stolarki okiennej i drzwiowej: kolorystyka, podział kwater okiennych i drzwiowych, stosowane materiały	stolarka okien i drzwi drewniana, kwater okien wielopolowe, najczęściej malowane na białe, witryny lokalu usługowych drewniane lub metalowe
10	charakterystyczne cechy dachów budynków w tym	kolorystyka	odcienie czerwieni, brązu, szarości
		stosowane materiały	zróżnicowane - dachówka ceramiczna, blachodachówka, blacha, papa
11	cechy małej architektury i ogrodzeń	detal architektoniczny	ogrodzenia pomiędzy parcelami wykonane w różnych materiałach i technikach (parkany, mury)
		stosowane materiały	nawierzchnie placów i ulic: kamień, kostka betonowa, murki pierwotnie - kamienne, ceglane współcześnie - także betonowe

Rekomendacje i wnioski dotyczące zachowania charakteru obszaru LFA:

Utrzymanie zachowanego układu urbanistycznego. W przypadku wprowadzania nowej lub modernizowania istniejącej zabudowy utrzymanie funkcji mieszkalno-usługowej w zabudowie miejskiej. Utrzymanie owalnicowego układu zabudowy o jednorodnym charakterze mieszkalno-usługowym wzdłuż kameralnych uliczek i w pierzejach rynku z domami murowanymi tynkowanymi z dekoracjami tynkarskimi (gzymsy, opaski okien i drzwi, detal historyzujący – neostylowy, neoklasycystyczny), dachy dwu- i wielospadowe w odcieniach czerwieni, brązu, szarości, kryte dachówką. Uzupełnienia ciągów zabudowy 1-3 kondygnacyjnych, o wysokości 6-12 m, w układzie kalenicowym z dachami dwuspadowymi. Stosowanie dachów dwuspadowych o kącie nachylenia 15 – 45 %. Stosowanie w elewacjach budynków kolorów jasnych, pastelowych, odcieni żółci, ugru, jasno – szare; stolarka okien i drzwi drewniana, kwater okien wielopolowe, malowane na białe, witryny lokalu usługowych drewniane lub metalowe.

Ryc. 74. Bieruń Stary - jednolity zespół urbanistyczno-architektoniczny, zabytkowego centrum miasta średniej wielkości.

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Obszary zabudowane wyróżniające się **LOKALNĄ FORMĄ ARCHITEKTONICZNĄ (LFA)**

Ryc. 75. Bieruń Stary – rynek z ulicami wybiegającymi z narożników. (Fot. A. Grzybowski).

Ryc. 76. Bieruń Stary – zachodnia pierzeja rynku. (fot. A. Grzybowski).

Ryc. 77. Bieruń Stary – Ratusz w zabudowie południowej pierzei rynku. (fot. A. Grzybowski).

Ryc. 78. Bieruń Stary – fragment małomiasteczkowej zabudowy centrum miasta. (fot. A. Grzybowski).

Ryc. 79. Bieruń Stary – zabudowa mieszkaniowa. (fot. A. Grzybowski).

Ryc. 80. Bieruń Stary – dom z dekoracjami tynkarskimi. (fot. A. Grzybowski).

Ryc. 81. Bieruń Stary – drewniany kościół św. Walentego (XVII w.). (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 82. Bieruń Stary – kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja Apostoła (z 1776 r., przebudowany w poł. XIX w.). (fot. A. Grzybowski).